

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

9 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Flor Ory tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 9 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jo Vermeulen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Flor Ory tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Ory tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg.

De heer Ory heeft het woord.

De heer Flor Ory : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze vraag is al eind augustus als interpellatieverzoek ingediend. Dat verzoek is afgewezen, en wellicht heb ik ergens een fout gemaakt. Ik kom zelf uit de sector van het sociaal-cultureel werk. De sector ligt me na aan het hart, en ik weet hoe belangrijk de toekenning van subsidies is voor een basiswerker.

In november 2002 publiceerde de minister de beleidsnota 'Impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg'. Het doel van deze extra subsidiëring is met investeringen een noodzakelijke inhaalbeweging op cultureel vlak in deze provincie op gang te brengen en zodoende ook op langere termijn een aantal culturele actoren de mogelijkheid te bieden zich decretaal te verankeren.

Voor het begrotingsjaar 2003 is in 2,3725 miljoen euro voorzien. Voor het jaar 2004 en 2005 wordt in principe telkens in hetzelfde bedrag voorzien. In uitvoering daarvan besliste de Vlaamse regering op haar vergadering van 18 juli 2003 haar goedkeuring

te hechten aan 15 initiatieven. Volgens mijn informatie werden in totaal 61 aanvraagdossiers ingediend. Dit impliceert dat 46 initiatieven niet werden geselecteerd. Ik wil het hier niet over die selectie hebben, die ik overigens niet in vraag stel.

Volgens sommige berichten zou er een tegenstelling zijn tussen het oordeel van de bijzondere adviescommissie over de ingediende aanvraagdossiers en het advies van de administratie. Zo zou de administratie van de minister onder meer hebben geadviseerd om – in functie van de leefbaarheid – aan zeven initiatieven meer subsidies toe te kennen dan de adviescommissie had voorgesteld. Voor sommige initiatieven resulteerde dit in meer dan een verdubbeling van de toegekende subsidies. Er zijn er zelfs die op een verdriedubbeling mogen rekenen. Ook zou de Inspectie van Financiën een ongunstig advies hebben uitgebracht omdat zij willekeur vermoedt. Het woordgebruik in het advies van de inspecteur van Financiën is weinig flatterend voor het regeringsoptreden, als u het mij vraagt.

Mijnheer de minister, graag had ik duidelijkheid verkregen over een aantal aspecten van dit dossier. Ten eerste : op welke criteria heeft uw administratie zich gebaseerd om aan zeven van de vijftien geselecteerde initiatieven meer subsidies toe te kennen dan was voorgesteld door de adviescommissie ? Ten tweede : waarom is het criterium van de leefbaarheid alleen van toepassing op zeven van de vijftien geselecteerde initiatieven ? Wil dat zeggen dat de andere acht wél kunnen overleven zonder die verhoging ? Biedt het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli een voldoende waarborg in verband met de leefbaarheid van alle geselecteerde initiatieven ?

Ten derde : houdt de niet-selectie van 46 initiatieven in dat zij op geen enkele manier voor een toelage in aanmerking komen, of kunnen zij aanspraak maken op andere vormen van reguliere fi-

Ory

nanciering ? Worden ze hierover geïnformeerd en worden ze daar dan bij begeleid ? Ten vierde : de bedoeling van het cultureel impulsprogramma bestaat erin om een aantal initiatieven uiteindelijk decretaal te verankeren. Kunt u verduidelijken in welke decreten de geselecteerde projecten in 2006 zullen worden opgenomen, en welke meerkost dit zal meebrengen voor zijn begroting ?

Ten vijfde : elf van de vijftien geselecteerde initiatieven komen in 2004 en 2005 eveneens in aanmerking voor een toelage, zo blijkt uit het advies. Welke procedure wordt voor die twee begrotingsjaren gevolgd ? Wordt aan de bijzondere adviescommissie opnieuw een oordeel gevraagd, of volgt u uitsluitend het advies van uw administratie ? In het licht van de recente ervaring is dat misschien nog het eenvoudigste. Kunnen nieuwe aanvraagdossiers worden ingediend om in 2004 en 2005 in aanmerking te komen voor eventueel overblijvende subsidies ? Het is wel niet zeker of er dan nog iets overblijft, want een snelle berekening van wat nu al is beloofd, leert me dat het opzigezette bedrag niet zal volstaan.

Hoe worden de culturele actoren in Limburg hierover ingelicht ? Ik vind het alleszins jammer dat de actoren pas op 9 september zijn ingelicht, nadat ze herhaaldelijk hadden aangedrongen op informatie, hoewel de pers zo'n 6 weken eerder al uitgebreid over de zaak had bericht, de dag nadat de Vlaamse regering een beslissing had genomen. Zo'n handelwijze wekt zeker geen vertrouwen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik heb alle begrip voor het feit dat u te goeder trouw het verzoek tot interpellatie van de heer Ory niet hebt aanvaard. U was van oordeel dat over dit 'Limburgfonds' al behoorlijk van gedachten is gewisseld, en dat een interpellatie vandaag niet op haar plaats is.

Ik betreur uw beslissing evenwel, omdat u zo de mogelijkheid ontnemt om in een motie een aanbeveling aan de regering uit te werken. Ik hoop dat de minister ook zonder motie een aantal besluiten uit deze zaak zal willen trekken. We hebben afgesproken dat, na de eerste toewijzingen, de commissie voor Cultuur zou instaan voor de opvolging en evaluatie. Dit is vandaag aan de orde.

Ik heb geen vraag om uitleg of een interpellatie ingediend, omdat de vraag om uitleg van de heer Ory omstandig is, en de commissieleden zich kunnen aansluiten bij een vraag. Toen ik de berichten hoorde – u mocht niet zelf de beslissing kenbaar maken, want een collega wilde de mededeling brengen –, was ik zowel verontwaardigd als ontgoocheld. Ik gun alle mensen van de derde leeftijd hun Rimpelrock en hoop dat ze ervan genoten hebben, maar daar gaat het niet over.

Naar aanleiding van de oprichting van het Limburgfonds – door een allocatie in de begroting –, werd gevraagd of Limburg een culturele achterstand heeft en of de tijdelijke extra middelen het juiste instrument zijn om deze situatie te verhelpen. Ik heb toen gepoogd deze vraag op een correcte manier te beantwoorden en heb uitvoerig toegelicht dat ik geen geloof hechtte aan de diagnose en nog veel minder aan het voorgestelde instrumentarium. We konden wel verwachten dat hierdoor een aantal projecten – die een meerwaarde betekenen op cultureel vlak – ondersteund zouden worden. Ik strijd steeds tot het laatste moment, maar na een democratische beslissing onderschrijf ik het voorliggende project.

De toewijzing van de middelen – Rimpelrock is niet het enige, maar wel het meest zichtbare project – beantwoordt echter niet aan de doelstellingen van het reglement. Het is geen incentive voor cultuurcreatie in Limburg. Het gaat hier – en ik heb veel sympathie voor de heer Mahassine – om zelfbediening.

In het verleden was er sprake van politisering van de cultuursubsidies. We hebben herhaaldelijk de discussie gevoerd over de culturele ambassadeurs, waarvoor uiteindelijk een kader werd gecreëerd. Dit had positieve gevolgen voor de culturele sector. De grootste kritiek toen was dat deze middelen door een persoon werden toegewezen.

Ik herinner me de boutade van een aantal culturele actoren : 'Als we aan een kant van het Martelaarsplein geen centen kregen – omwille van het reglement –, staken we het Martelaarsplein over, want daar waren subsidies te bekomen zonder reglement.'

Er zijn veel pogingen ondernomen – ook toen CD&V deel uitmaakte van het beleid – om objectieve criteria op te stellen, zodat iedereen een aanvraag kan indienen en de toekenning van de middelen op een transparante manier gebeurt. Dit werk is nog niet voleindigd.

Van Hecke

Het gaat om een moeilijke sector. Ik heb er begrip voor dat u, bij de ondertekening van de erfpacht in het park van Heverlee, vanuit het hart reageert en middelen ter beschikking wil stellen van dit project. Ik kan me voorstellen dat u na een voorstelling van De Vieze Gasten middelen wil vrijmaken, omdat zij iets betekenen op cultureel vlak.

In de cultuursector kunnen emoties een belangrijke rol spelen bij het toekennen van de middelen, want het is aantrekkelijk om snel in te spelen op een sympathiek en waardevol initiatief. Het is moeilijk om geen initiatief te nemen en de hele paperasserie van reglementen, indienen van dossiers en beoordeling te volgen, in de hoop dat de – naar eigen emotioneel aanvoelen – goede initiatieven ook bij de begunstigden zijn. We moeten deze weg volgen als we een politiek correct beleid willen voeren. Iedereen moet in aanmerking kunnen komen. Wat nu gebeurt, is volgens mij een stap achteruit.

Mijnheer de minister, hoe zult u in de toekomst met de middelen omspringen? Of krijgen we de volgende 2 jaar meer van hetzelfde? Dit zou niet goed zijn voor de culturele sector en het imago van het cultuurbeleid. De indieners die niet tot de begunstigden behoren, zijn nog steeds niet in kennis gesteld van het advies over hun project. Ze weten alleen dat ze geen subsidie ontvangen. Het advies en de redenen waarom het project niet werd aanvaard, moet daarom snel meegedeeld worden aan de indieners.

Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Ory. Ik hoop dat u een positieve boodschap brengt over de werking in de toekomst. Indien u geen uitsluitsel kunt geven, zullen we u – met andere parlementaire middelen – hierover aanspreken.

De voorzitter : Ik wil kort ingaan op de eerste bedenking van mevrouw Van Hecke, over de agendering van dit punt als vraag om uitleg en niet als interpellatie. Ik geef enkel een advies, het Bureau neemt de uiteindelijke beslissing. Niet alle adviezen worden gevolgd, maar ik aanvaard uw bedenking.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een belangrijke vraag, omdat iedereen beseft dat we niet kunnen terugkeren naar de periode die door mevrouw Van Hecke

werd geschetst met het voorbeeld van het Martelaarsplein.

Bij de behandeling van subsidieaanvragen in elke sector is het de gewoonte dat, naast een inhoudelijk advies van een adviescommissie, de administratie een zakelijk advies formuleert. In de nota aan de minister, in het kader van de impulssubsidies voor Limburg staat letterlijk : 'Bij de subsidieaanvragen heeft de adviescommissie een veel lager subsidiebedrag toegekend dan gevraagd door de indieners van de dossiers. Zo krijgen bijvoorbeeld de grote projecten meestal niet volledig het gevraagde budget. De commissie is immers van oordeel dat deze projecten nog moeten groeien en zich moeten bewijzen. De adviescommissie is van mening dat – na een positieve evaluatie volgend jaar – eventueel een grotere subsidie kan worden toegekend. Bij een aantal van deze dossiers kan men zich echter de vraag stellen of het verschil tussen het gevraagde en het toegekende subsidiebedrag er niet zal toe leiden dat het project niet kan worden uitgevoerd.'

De administratie gaf enkel een opmerking. Steunend op de ervaring van de administratie heeft de regering beslist om aan deze projecten een hoger subsidiebedrag toe te kennen. Deze beslissing werd niet zomaar genomen.

De bedenking van de administratie – over het verschil tussen het gevraagde en het geadviseerde bedrag – is voor bepaalde projecten gemaakt, voor andere niet. De regering heeft zich gebaseerd op de kennis van de administratie.

In beide gevallen – de commissie volgen of de subsidie verhogen, op basis van de opmerkingen van de administratie – heeft de regering haar politieke verantwoordelijkheid genomen. Het gaat dus enkel om politieke verantwoordelijkheid.

Er waren nog voldoende budgetten beschikbaar om aan de opmerkingen van de administratie gevolg te geven. Er is geen tegenstelling tussen het advies van de adviescommissie en de vraag van de administratie. We spreken beter over een aanvulling op het advies.

Ik heb de indruk dat deze subsidies aangegrepen worden om – los van het inhoudelijk debat – symbooldossiers te creëren. De ontevreden staan enkel in het gelid als er minder subsidies worden toegekend dan aangevraagd.

De beslissing om meer subsidies toe te kennen, is goed overwogen. Het zou dwaas zijn dat de Vlaam-

Van Grembergen

se Gemeenschap ontoereikende subsidies toekent, waardoor de projecten maar gedeeltelijk kunnen doorgaan of financiële putten veroorzaken. Als we deze problemen willen vermijden, moet de Vlaamse Gemeenschap gevolg geven aan de inhoudelijke keuzes die gemaakt zijn op basis van de inhoudelijke adviescommissies.

De regering kon de volgende keuzes maken : subsidies toekennen om het project maar half te laten slagen ; geen subsidies toekennen, omdat het voorgestelde bedrag niet voldoende is om het project uit te voeren ; een hogere subsidie toekennen. Gelet op de beschikbaarheid van de middelen was de beslissing voor de regering duidelijk. Het is jammer dat een bepaalde sfeer gecreëerd wordt, door de illusie van willekeur te laten doorschijnen. De beslissing om een aantal projecten meer subsidies toe te kennen, heeft geen invloed gehad op de andere positieve adviezen.

De administratie heeft een brief verstuurd, waarin het advies van de adviescommissie aan de organisaties werd meegedeeld. Een aantal van de niet-geselecteerde initiatieven werden door de adviescommissie doorverwezen naar andere mogelijke subsidieregelingen. Het project 'Een eeuw beeldende kunst in Limburg' van CIAP werd doorverwezen naar het Fonds der Letteren. Het 'Aredlineproject' van dezelfde VZW werd doorverwezen naar de bestaande regelgeving van de afdeling Beeldende Kunst en Musea

Volgens het subsidiereglement moet elk nieuw of vernieuwend initiatief op middellange termijn kunnen doorgroeien, en een plaats innemen in de culturele decreten en/of aanleiding geven tot een wijziging van deze decreten. Elk project moet de mogelijkheid hebben om zich waar te maken. De adviescommissie heeft subsidies toegekend aan organisaties die op termijn een decretale verankering kunnen verwerven. In het advies staat : 'Het gaat om duidelijk afgebakende organisaties met groei-mogelijkheden en de mogelijkheid om op korte termijn binnen het decretaal kader te worden opgenomen.'

Het gaat om de volgende organisaties en projecten : het CC Houthalen-Helchteren met het project 'Readymade, sociaal-artistieke producties', het Kunstencentrum Tor VZW, Villa Basta, de VZW Rimpelrock, de Theatermakersgroep De Queeste, en het FLACC, dat doorgroeisubsidies ontvangt.

De adviescommissie beschouwt deze impulssubsidie als een opstap naar decretale verankering. Deze organisaties kunnen in de toekomst, onder meer in het kader van het op stapel staande kunstendecreet, een subsidieaanvraag indienen.

Indien het gaat om een meerjarig project moet, volgens artikel 14 van het subsidiereglement, een jaarverslag worden ingediend. Om langer dan een jaar binnen dit reglement te worden gesubsidieerd is een positieve evaluatie door de adviescommissie vereist.

Ondanks het feit dat de Vlaamse regering heeft beslist om – onder voorbehoud van een positieve evaluatie – voor een aantal projecten in een meerjarige subsidiëring te voorzien, kunnen voor 2004 en 2005 nog nieuwe dossiers worden ingediend.

Op 18 juli 2003 hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan de 15 ontwerpbesluiten houdende de toekenning van een subsidie in het kader van de impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg. Tegelijkertijd werd beslist de uiterste datum voor het indienen van projecten voor 2004 en 2005 aan te passen.

Het subsidiereglement werd gepubliceerd op de startpagina 'Cultuur'. Op de Muurkrant – intranet van de Vlaamse Gemeenschap – werd een link geplaatst naar het reglement. Op de portaalsite vlaanderen.be werd het reglement aangekondigd. De oproep tot bekendmaking van het reglement gebeurde op 8 en 9 januari 2003. Via e-mail werd aan de 14 steunpunten van de administratie Cultuur en aan de dienst Cultuur van de provincie Limburg gevraagd het subsidiereglement via zo veel mogelijk kanalen bekend te maken en te verspreiden.

Politiek nog het volgende : bij het voorleggen van het kunstendecreet aan de Vlaamse regering – om het voorontwerp te kunnen doorsturen naar de Raad van State –, werd bepaald dat het Limburgfonds voor twee derde in het geheel van het kunstendecreet zal worden ingebracht. Het is de bedoeling om het resterende derde toe te wijzen aan het erfgoeddecreet. Vanaf 1 januari 2006 worden deze bedragen in de reguliere decreten opgenomen.

Die worden toegevoegd aan de algemene middelen van alle kunsten- of erfgoedallocaties. Het gaat niet om geografische allocaties.

Van Grembergen

Ook die discussie moest worden gevoerd. Als men bij het standpunt was gebleven dat dit een eenmalig initiatief is, dan konden we die middelen niet in het algemeen cultuurbudget houden. Men heeft echter aanvaard om ze in het algemeen cultuurbudget op te nemen. Voor sommigen zal dat een pleister op de wonde zijn.

De voorzitter : De heer Ory heeft het woord.

De heer Flor Ory : Ik vind het niet prettig dat de minister mij verwijt dat ik mij aan stemmingmakerij bezondig en een aantal zaken in een verkeerd daglicht plaats. Ik heb zeker niet willen polariseren. Ik heb hier geen enkele naam genoemd en geen enkel concreet project ter sprake gebracht. Het is mij hier om de procedure te doen.

Ik heb een rapport in handen gekregen waarin onder meer het volgende staat : 'Dit is geen behoorlijk bestuur maar willekeur, en enkel ingegeven omdat er op basis van adviezen van de commissie nog krediet over was.' Voorts lees ik nog : 'De Inspectie van Financiën kan deze werkwijze absoluut niet gunstig adviseren.' In het besluit staat : 'Ongunstig advies, gelet op de willekeurige besteding van de kredietsaldi.'

De minister moet me dus niet met de vinger wijzen. Zoals een gemeenteraadslid op zijn of haar niveau moet ik als parlements lid de uitvoerende macht controleren. Het is mijn plicht vragen te stellen over dat soort van zaken.

De minister zegt dat de leefbaarheid een criterium was in de beslissing om de subsidies van zeven van de vijftien projecten te verhogen. Wil dat zeggen dat de leefbaarheid van de acht andere ook zonder die verhoging gegarandeerd is ? Verder stel ik vast dat het jaar al voor de helft voorbij was toen de beslissing is gevallen. Zelfs vandaag heeft men nog niet de volledige som ontvangen. De vraag van de leefbaarheid blijft dus relevant – ook voor die zeven projecten.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik deel de opvatting van de heer Ory : wij hebben een controletaak. Spreken van stemmingmakerij is niet gepast. Ik heb hier geen bloemlezing gegeven van de brieven waarin de terechte verontwaardiging van de mensen is verwoord. Ik vermoed dat die ook op de tafel van de minister zijn terechtgekomen. Het is niet juist dat de reacties alleen te maken hebben met afgunst. De minister zegt dat het een illusie is te geloven dat men willekeurig is opgetreden. Wat doet

hij dan met het verslag van de Inspectie van Financiën ?

Ten slotte vraag ik me af hoe de minister er met de gehanteerde criteria in zal slagen om een aantal eendaagse festivals in uitvoering van het kunstendecreet de nodige middelen te geven. Er zal nog veel water door Vlaanderen stromen vooraleer dat zal lukken. Ik vind dat de minister er goed in is geslaagd om na de beslissing de verantwoording op papier te zetten. Hij mag echter van ons niet vragen om dat te steunen.

Minister Paul Van Grembergen : Ik ben daarover erg duidelijk. Het gaat om een politieke beslissing, genomen door de regering. Verder heb ik daarover nooit euforisch gedaan. Ik ben zo weinig euforisch dat ik daarover geen enkele mededeling heb afgelegd. (*Gelach*)

Verder wil ik nog zeggen dat de vijftien projecten allemaal als leefbaar zijn beoordeeld. Ik deel u ook mee dat ik een aanpak zoals die via het Limburgfonds niet echt graag heb. Ik zou het liever anders zien. We zijn het erover eens dat dit niet zal blijven duren. Verder is het belangrijk om te weten dat in de toekomst de middelen terechtkomen in het algemeen cultuurbudget. Dat moet allemaal goed op zijn pootjes terechtkomen.

De voorzitter : De heer Ory heeft het woord.

De heer Flor Ory : Ik weet hoe de toestand er in 2003 uitziet, en hoe ze er in 2006 zal uitzien. Maar hoe zit het met 2004 en 2005 ? Neem bijvoorbeeld project nummer 21. Dat project krijgt nu 40.000 euro. Er is een positief advies voor 2004 en 2005, voor respectievelijk 150.000 euro en 200.000 euro. Als ik alles optel, dan kom ik tot het besluit dat de minister niet genoeg middelen heeft. Men wekt verwachtingen, want men vraagt voorstellen uit de gehele sector in Limburg. Veel coördinatoren zijn nu bezig met het uitwerken van mooie projectvoorstellen. Welke procedure zal men hanteren ? We moeten vermijden dat de mensen het deksel op de neus krijgen. Ik herhaal dus mijn vraag : hoe zit het met 2004 en 2005 ?

Minister Paul Van Grembergen : Er moet en zal een evaluatie komen. Op dit moment is er dus geen definitief oordeel geveld. Diegenen die van oordeel zijn dat ze voor 2004 of 2005 in aanmerking komen, kunnen een projectvoorstel indienen. Dat wordt dan allemaal binnen de limieten van het budget afgehandeld. Als er dus meer projecten dan nu worden aanvaard, dan zullen we een herverde-

Van Grembergen

ling van de uitgekeerde middelen moeten doorvoeren.

De heer Flor Ory : Voor alle duidelijkheid : klopt het dat het advies van de expertencommissie inzake 2004 en 2005 zeer voorwaardelijk is ?

Minister Paul Van Grembergen : Het gaat om een voorlopig advies.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.46 uur.*
